

Arjan Reinders Het is al eens aan de orde geweest in het RVU-consumentenprogramma Keuringsdienst van waarde (KVV): ‘vers’ vruchtensap, bereid uit geconcentreerd sap – wat houdt dat in, hoe wordt het gemaakt en hoeveel procenten echt vruchtensap zijn er eigenlijk in terug te vinden? Magali Reus heeft een vergelijkbare interesse in de betekenis van sinaasappelsap. Reus: ‘Het heeft allerlei positieve eigenschappen, waar mensen vrijwel blindelings op vertrouwen. Dit wordt versterkt door de manier waarop het wordt geadverteerd. In reclames hangt om sinaasappelsap altijd een aura van oneindigheid, het heeft bijna iets religieus. Terwijl in sinaasappelsap meestal ook formaldehyde blijkt te zitten, de giftige stof die wordt gebruikt om sterk water te maken.’

Zelfs bij KVV kwam het niet aan de orde, maar op internet kun je hier inderdaad allerlei informatie over vinden. Het ‘vruchtvlees’ dat veel sinaasappelsapconcentraten bevatten om de schijn van authenticiteit te verhogen, is een pulpmengsel van afgekeurde sinaasappelen inclusief schillen en pitten. Om dit papje een beetje smaak te geven, schijnt suiker en aceton (nagellak remover) te worden toegevoegd. Vervolgens helpt een beetje azijn om de chemische reacties te vertragen. Ethylacetaat (oplosmiddel in o.m. lijm) moet er dan weer voor zorgen dat dit proces niet te snel wordt vertraagd. Om te voorkomen dat deze chemische cocktail uit elkaar valt, wordt als finishing touch formaldehyde toegevoegd.

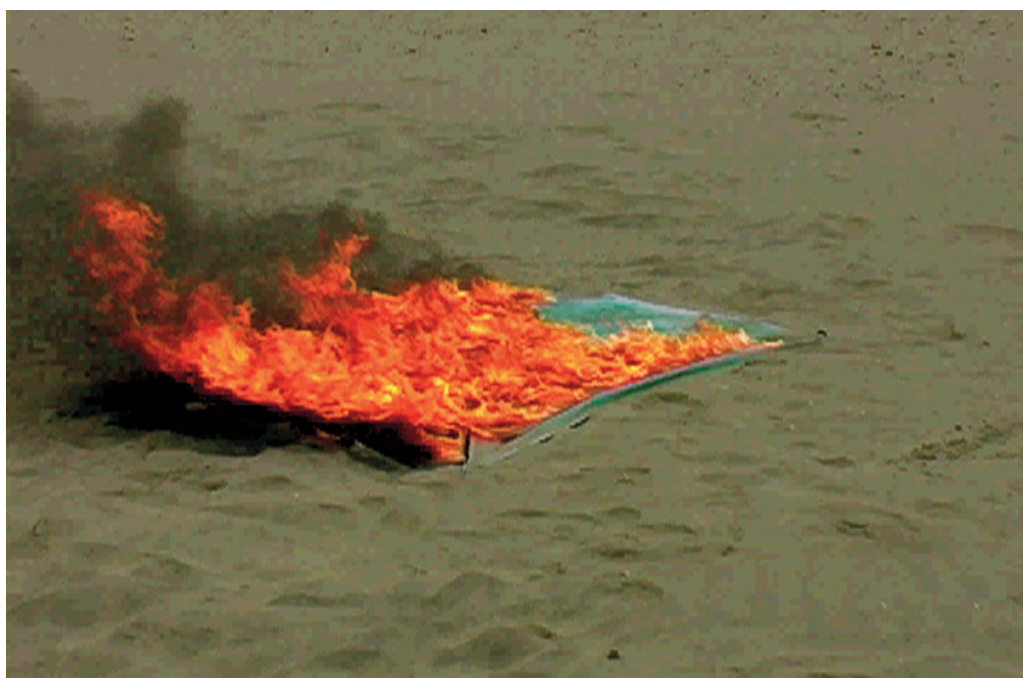
Deze wetenschap leidde bij Reus tot een sculptuur in de vorm van een fontein die echt sinaasappelsap spuit, getiteld ‘High Spirits’. Dit sap stroomt uit enkele echte, gehalveerde sinaasappels, die op de top van een aluminium piramide zijn geplaatst. De gele drank loopt langs de spiegelende wanden van de piramide naar beneden, waar het in het midden wordt opgevangen in een geultje. Van daaruit wordt het weer rondgepompt, waardoor een ogenschijnlijk onuitputtelijke stroom ontstaat. De status van ultragezonde vitaminedrank wordt hier op zo’n theatrale manier verbeeld, dat het haast belachelijke trekjes krijgt en daardoor

flink aan geloofwaardigheid inboet.

Reus (1981), die na een jaartje Rietveldacademie studeerde aan het (van de YBA’s) beroemde Goldsmiths College in Londen (waar ze nog steeds woont en werkt) presenteert haar beelden doorgaans in ruimtelijke installaties, waarmee een onderling verband tussen de werken wordt gesuggereerd. Dit aspect, in combinatie met de verschijning en betekenis van de beelden op zichzelf, maakt haar werk exemplarisch voor hetgeen de jongste generatie kunstenaars laat zien: kunst die niet vies is van een al dan niet aan het modernisme verwante esthetiek en waarbinnen tegengestelde werelden – in elk geval hun verschijningsvormen – op een vaak verrassende manier worden samengebracht binnen een niet van suspense gespeend geheel.

VRUCHTBARE SCHEMERZONE

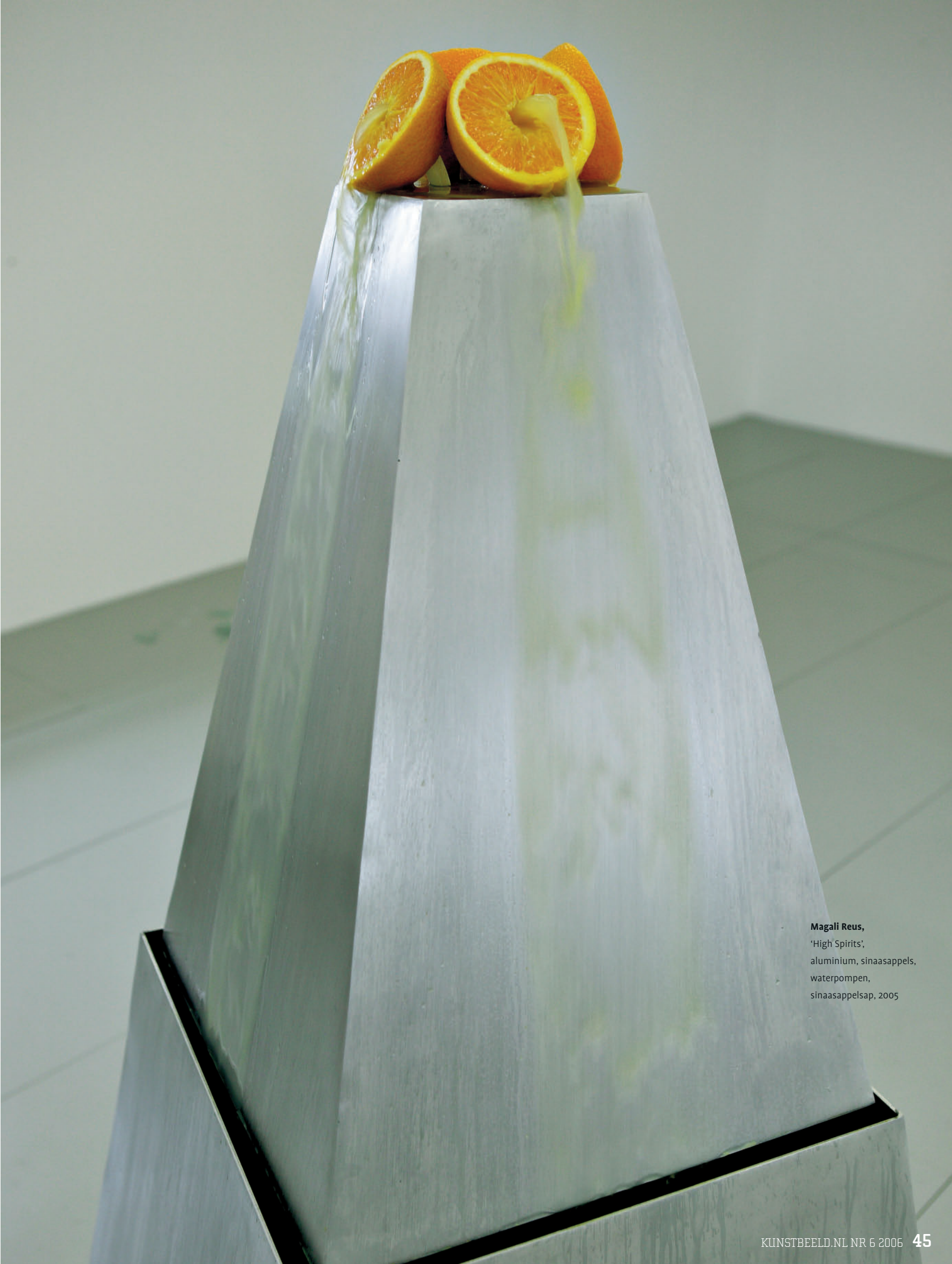
Aan de postmodernistische afkeer van het denken in tegenstellingen, met als storend bijeffect dat elke duidelijke uitspraak in de kiem wordt gesmoord, laten deze kunstenaars zich weinig meer gelegen liggen. Ze laten zich echter ook niet meteen verleiden tot het tegenovergestelde: ook zij blinken niet bepaald uit in vurige overtuigingen of stellige uitspraken. Wel beschikken ze over een aan ontvankelijkheid gekoppelde kritische

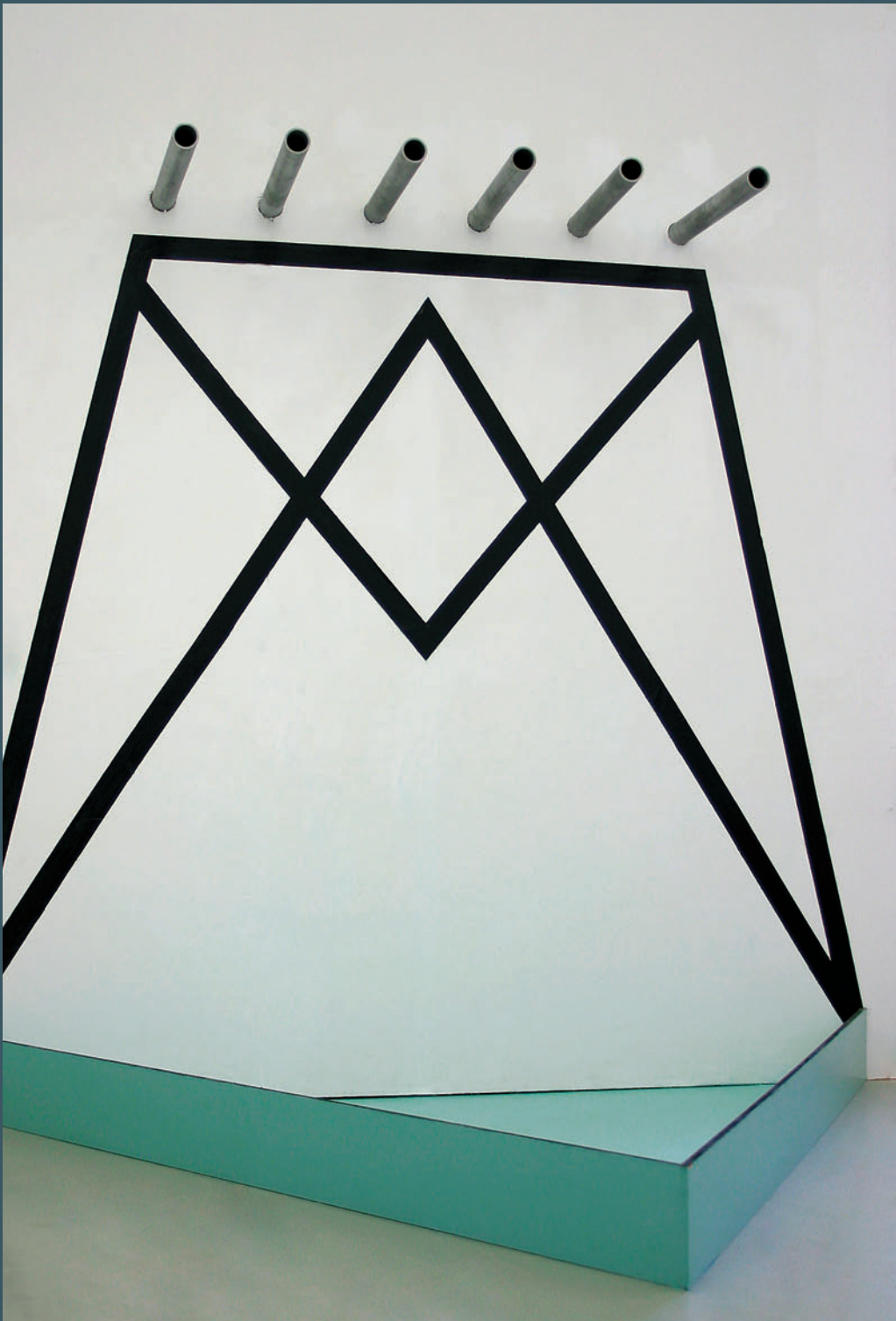
Magali Reus

‘A Billion Balconies Facing the Sun’

Magali Reus,
‘Deliquescere’, (video still),
DVD 12sec loop, 2005

Magali Reus,
'High Spirits',
aluminium, sinaasappels,
waterpompen,
sinaasappelsap, 2005

Magali Reus,
Bermuda Triangle,
Katoen, vulling,
2004

Magali Reus,
'Matt, Johnny,
Chris and Mark',
Aluminium folie,
bakstenen, glas,
2005

Magali Reus,
'Untitled', Mixed media,
2005

Magali Reus,
'01.05/05/05',
Mixed media, 2005

nieuwsgierigheid die hen, wars van enig cynisme, in staat stelt in onvermoede dwarsverbanden een nieuw potentieel te herkennen, een soort schemerzone dat vruchtbare grond biedt voor nieuwe vormen van verbeelding.

Dit valt bijvoorbeeld te herkennen in het werk van jonge kunstenaars als de Duitse schilder Yesim Akdeniz Graf of de Nederlandse beeldhouwer Eylem Aladogan. Beide worden niet geheel toevallig vertegenwoordigd door de galerie waar Reus nu haar eerste Nederlandse solopresentatie heeft. Met name met Aladogan lijkt een verwantschap te bestaan. Net als Reus maakt zij ook beelden met een duidelijke esthetische kwaliteit, kiest zij daartoe telkens verschillende materialen – o.m. keramiek, glas, polyester – die zij voor een specifiek object het meest geschikt acht, en presenteert zij haar werken in zorgvuldig gehoreografeerde installaties, aan de hand van de mogelijkheden en beperkingen van de beschikbare expositieruimte. Maar waar Aladogan in doorgaans als bedreigend of angstaanjagend ervaren technologische ontwikkelingen (op bijvoorbeeld het gebied van oorlogvoering en genetische manipulatie) ook een grote mate van schoonheid herkent en deze dualiteit in haar beelden etaleert, daar is Reus vooral geïnteresseerd in maatschappelijke randverschijnselen en met name de gebieden waarin verschillende (sub)culturen elkaar overlappen. Naast sinaasappelsap als symbool van een gezonde levensstijl waarop wel iets valt af te dingen, kom je in haar werk elementen tegen van esoterie en new age-mystiek, heavy metal en vrijmetselarij, *shopping mall*-architectuur en *corporate spaces*.

05/05/05

Reus: 'Mij interesseert het bijvoorbeeld op wat voor manieren zakenmensen binnen hun bedrijf ruimte maken voor alternatieve activiteiten. Om de dagelijkse prestatiedruk en het algehele conformisme een beetje dragelijk te houden, wordt er dan wel eens een dag georganiseerd waarop alle werknemers in spijkerbroek op het werk moeten verschijnen, of zelfs in pyjama. Soms trekken ze zich terug in de bossen om te *survivalen*, gaan ze naar een heavy metal-concert of in een klein groepje mediteren.'

Het werk '05/05/05', dat Reus samen met 'High Spirits' en enkele andere werken op haar eindexamen op Goldsmiths liet zien, komt hieruit voort. De titel doet vermoeden dat er een belangrijke gebeurtenis heeft plaatsgevonden en dat we thans geconfronteerd worden met de restanten hiervan. Deze bestaan uit een zestal driehoekige, zwarte zitkussens die in een kring zijn geplaatst met in het midden een karaf en enkele drinkglazen die op

de grond staan. Eentje is omver gevallen. Het beeld van de kussens op de grond is door hun kleur en geometrische vorm optisch zo sterk dat je haast vermoedt dat er een symbolische betekenis vanuit moet gaan. Ze zijn bovendien zo gelegd ten opzichte van elkaar, dat de restruimte ertussen van bovenaf gezien een ster vormt. Het lijkt erop dat hier kortgeleden een kleine sektarische cel bijeen is geweest om een zeker ritueel uit te voeren, dat voortijdig of in ieder geval haastig beëindigd moest worden gezien de achtergelaten glazen. Deze spanning wordt nog versterkt door de afrastering met politielint, hetgeen je belet om dichtbij te komen en het vermoeden versterkt dat het hier gaat om een mogelijke *crime scene* – *van wat voor crime* dan ook. Dat het politielint paars-wit gestreept is, het tegenovergestelde van het in Engeland gebruikelijke geel-zwart, maakt het er ook niet minder onheimisch op.

CONSPIRACY THEORY

Wat Reus ook gemeen heeft met veel andere jonge collega's is dat zij voor haar werk research doet via internet. In zekere zin is dit serieus onderzoek, maar ze staat daarbij open voor allerlei toevallige ontdekkingen en plotselinge dwarsstraten, wat natuurlijk in de hand wordt gewerkt door een zoeksite als google. Zo kwam Reus vanuit een fascinatie voor grote, overdekte winkelcentra en hun architectuur, terecht bij de site van Bluewater, de grootste *shopping mall* in Europa, gelegen in Kent en gebouwd op de bodem van een voormalig waterbekken.

Reus: "Ik raakte in eerste instantie gefascineerd door de vorm van dat winkelcentrum. Het is gebouwd als een enorme driehoek – een nogal bizarre manier om ruimte vorm te geven. De plattegrond heeft daardoor bijna iets weg van een symbool. Toen ik er naar toe was gegaan, verbaasde ik me over de vreemde esthetiek die binnen overheerste. Je ziet daar een hele hoop new age-achtige invloeden: in de fontein die overall opduiken, in de exotische planten waar her en der kleine parken mee zijn aangelegd, en in de kleurstellingen in het gehele interieur. Wat mij ook fascineerde was dat het me niet lukte om weer uit dat winkelcentrum te geraken. Langzaam ging ik haast vermoeden dat er een *conspiracy theory* achter zat, alsof ik opgesloten was geraakt in een soort Bermuda Driehoek."

Eenmaal buiten verzon Reus een eigen complottheorie, waarin zij de verborgen overeenkomsten tussen Bluewater en de Bermuda Driehoek aan het licht bracht. Deze maakte zij publiek middels een lezing, die het beginpunt vormde van een uitgebreider werk met de titel 'The Bluewater

Series'. Aan de hand van onder meer een promotievideo, maquettes, beelden en een performance schiep Reus een beeld van het winkelcentrum als een mystieke plek, die allerhande suggestieve interpretaties weet op te roepen.

ONGEMAKKELIJK GRIJSGBIED

"Ik probeer naar dingen te kijken op een manier alsof alles een extra betekenis heeft", zegt Reus. 'Die zitkussens of stoelen in het werk '05/05/05' zijn bijvoorbeeld geïnspireerd op bijeenkomsten van mensen die geloven dat ze ooit door *aliens* zijn ontvoerd. De manier waarop deze mensen in groepen met elkaar communiceren, heeft iets heel oprechts. Ze zijn tenminste niet bang om tegen bepaalde dingen in te gaan. Het heeft een subversiviteit waar mensen om moeten lachen, maar dat houdt hen niet tegen. Ik vind het moeilijk om dit soort mensen niet serieus te nemen. Waar ze zich mee bezighouden is misschien half belachelijk, maar ook erg fantasierijk.'

Deze openheid of onbevooroordeelde blik is niet alleen sympathiek, het is ook een vereiste voor een eigenzinnig-kritische houding ten opzichte van de wereld zoals we die kennen, of beter, zoals die ons doorgaans op allerlei manieren wordt voorgehouden. Als zelfs jus d'orange niet zo gezond blijkt als ons altijd wordt verteld, wat moeten we dan verder nog geloven? Of, zoals J.G. Ballard ons in zijn boek 'Cocaine Nights' (1999) doet afvragen: is absolute veiligheid een garantie voor totale isolatie en culturele armoede? Of het omgekeerde: is misdaad wellicht een onmisbaar ingrediënt in een levendige, goed functionerende sociale structuur?

De titel van Reus' presentatie in Playstation is afkomstig uit dit boek, dat is gesitueerd in Estrella de Mar, een zonnig vakantieoord nabij Gibraltar, voornamelijk bewoond door Engelse gepensioneerden: 'A Billion Balconies Facing the Sun'. Een mooie titel, uit een toepasselijk boek. Reus' werk behandelt weliswaar hele andere kwesties dan Ballard in diens 'Cocaine Nights', in beide is even weinig plaats voor moreel absolutisme. Openlijk wordt getwijfeld aan de heersende logica achter dingen, wat als goed en wat als slecht wordt gezien raakt met elkaar vermengd als kleuren in een aquarel. Het grijsgebied dat hierdoor ontstaat is niet alleen vruchtbare grond voor de verbeelding, het confronteert je ook met ongemakkelijke twijfels.

Magali Reus, 'A Billion Balconies Facing the Sun',

27 mei t/m 8 juli in Playstation, Galerie Fons Welters, Bloemstraat 140, Amsterdam, di t/m za 13-18.

